

Суноврат Народног позоришта у Нишу

1.

Већ у времену “управниковања” Биљане Крстић уочио се пад квалитета постигнутог средином деведесетих година прошлог века, за време управниковања Миладина Шеварлића. Започеле су трзавице на релацији глумиште – управа. Не треба испустити из вида да је то време бурних друштвених и политичких догађања, те је сударање у Позоришту (али не само у њему), ипак било у другом плану. Августа 2000. године, по истеку мандата

госпође Крстић, на место вршиоца дужности директора, Скупштина града Ниша именује Александра Лазаревића, глумца, са завидним референцама у раду у оквиру експертске групе Г17 плус. Очекивања су била велика: препород позоришта и афирмација ове куће у Србији и региону. Самом његовом постављању опирала се једна групација, не само глумаца, али је то била мањина без већег утицаја у одлучивању. И уместо да смири страсти, нови Управник је започео своју “владавину”, ни мало лепим, па ни корисним потезом. Започело је фаворизовање одређене младе екипе послушних глумаца, кроз репертоар, а и немогућност да непослушни добију улоге. Наравно, кад једном започне рат, више нико није невин. Друга групација је започела битку за своје место и све је добило већ познати скандалозни завршетак. Уследиле су расправе, претње, привођ ење непослушних у МУП на саслушање, и епилог на чувеној конференцији за штампу Управног одбора позоришта, где је обезбеђење Скупштине града пред камерама и новинарима брутално претукло глумца Миодрага Павловића, који ће остати доживотни инвалид. Председник Управног одбора, Мирјана Барбуловић, поднела је оставку, као морални чин, а Лазаревић је и даље остао на свом месту в. д. директора. Негативан публицитет који је месецима као ехо одјекивао штампаним и електронским медијима требало је зауставити расписивањем конкурса за новог директора. Али, где јада. Дотадашњи “в. д. директора” не жели да обдицира, но тражи дефинитивно постављање. Један део владајућих “непогрешивих и свезнајућ их” политичара у градској влади, и притиском настоје да га поставе на чело позоришта, са образложењем да нема бољег, јер нико од пријављених кандидата није “озбиљан”. Закулисним играма, лобирањем и свим добро знаним “политичким средствима”, па чак и покушајем смењивања председника Управног одбора, водила се жестока борба, али одлука о именовању није добила већину и Александар Лазаревић није изабран, већ је расписан нови конкурс. (Неко је изгледа кратког памћења, те је заборавио непосредну прошлост и суноврат “наметнутих политичких одлука”, као јединог могућег демократског решења.) Конкурс остаје отворен два месеца, а за то време Лазаревић озбиљно прави пројекцију будућег репертоара и покушава да надокнади пропуштено. И, ево, конкурс је завршен. За који дан се очекује постављање новог директора позоришта. Сасвим поуздано се зна да Александар Лазаревић није у видокругу. На потезу је оснивач. Избором новог директора позоришта ништа није решено. Напротив – полази се од почетка, али сад са великим баластом прошлости. Једно од наслеђа је и оно што ми волимо да назовемо “лоши међуљудски односи”, мада, ја лично не знам шта то, у суштини, значи. Али знам и видим, да су људи у позоришту посвађани и позавађани. Острашћење је огромно и већ се заборавио његов основни разлог. Сви стоје, ништа се не ради. Једноставно... чека се...

2.

Вероватно је тачна тврдња да се однос власти према култури понајбоље види у позоришту. Инсистирање на властитој непогрешивости довело је до тога да су исфабриковане “чињенице” постале мериторан доказ о “добром и квалитетном” раду. Непосредна прошлост се заборавља. За име Бога, то је било у “оно време” и под “онима”, а ови наши су паметни, образовани, демократски настројени, и што је најважније... непогрешиви. (“Наш” се постаје као и свуда: чланством у одређеној политичкој странци.) И тако смо опет добили једнобојан избор, а по логици ствари и мањкав. Да ли се неко запитао колико је добрих и квалитетних посленика испало из комбинације јер напросто жели да припада само својој професији? Према исходима и решењима, бојим се... нико. Тај проблем постоји у скоро свим институцијама у култури. И не само њој. Нажалост, Нишко позориште прати још једна “несрећа”, на коју оно не може да утиче. Факултет драмских уметности из Приштине није премештен у Ниш, но у Бољевац. Зар није било логично да овај Ниш има и овај факултет, јер му је овај кадар неопходан. Размишља се о отварању трећег позоришта, а овакав “детал” се заборавља. Они са добрим памћењем, сећају се да су кадрови хроничан проблем ове институције (и не само ове). Последњих неколико деценија се то оставља институцији да сама решава, мада су сви свесни да она то не може и да је неопходна помоћ целог друштва. Ипак, реновиране су зграде Симфонијског оркестра, Народног позориш та, набављена је опрема (Позориште лутака, клавир), подржавају се градске манифестације (Хорске свечаности, Филмски сусрети)... Но и ту се не може без скандала. Да ли је у питању неспретност, погрешна процена или несрећан стицај околности – не знам... али горак укус ... остаје.